

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԾՆՈՒՆԴ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

Խնչ է Ծնունդը :

— Ասկէ շուրջ տասնեկինը դարեր առաջ պատահած եղելութեան մը յիշատակը. Բրիտտոսի աշխարհ դալուն տօնը :

Այդչափ միայն : Եթէ ան անցած դէպքի մը վերլիշումը և անձի մը ծննդեան տարեդարձն ըլլար լուի, կ'արժէ՞ որ ա՛յսօրան դարեր անսպառ խանդավառութեան և անպատում խնդութեան առիթ մ'ըլլար անիկա ամբողջ աշխարհի մը, կամ իբր այն ճանչցուած երկիրներու ժողովուրդներուն : Յիշատակ մը և եթ պիտի կրնա՞ր տուկալ միթէ ամէն ինչ մոռացօնքի կամ գէթ անգոյն ու անզոյ աւտարբերութեան մը գերեզմանը նետող ժամանակի յորձանքներուն, որոնք, այդ յորձանքները, նորութեան այլադան ձևերով ու կերպարանքներով կ'ողողեն ու կ'ընկղուզեն մարդկութեան միտքն ու սիրտը, նոր գաղափարներով, նոր զգացումներով, նոր հետաքրքրութիւններով պաշարելով զայն :

Ամէն հարցումի առձեռն աժան պատասխաններ ունեցողներ թող լռեն քիչ մը : Ծնունդը վաղեմի սովորութիւններու, կամ հնաւուրց աւելորդապաշտութեան մը դուռագեղ մէկ վերլամնացութիւնը չէ՞. մարդոց զուարճութեան և տօնախմբութեան վաղաքներուն առիթ մ'եղած ըլլալն համար միայն ապրող օր մը չէ. ոչ ալ կարգ մը բուստիրտ կամ գիւրահաւան մարդոց համար միայն նշանակութիւն ունեցող հանգէս մը : Այսպիսի նկատում մը առնուազն արդահատանք կ'առթէ, և ճշմարիտ քրիստոնեան՝ Ծնունդի տօնին մե՞ծ իմաստին առջև հիացիկ թեթեւամիտներու վրայ Աստուծոյ ողորմութիւնը միայն կը հայցէ :

Ծնունդը արդարեւ, շատ աւելի խոր նշանակութիւն մ'ունի և շատ աւելի մեծ իրականութեան մը վերապումն է, քան ինչ որ հարեանցի գիտողները կրնան ըսել : Հաւատացեալները կը զգան ու կը վայելեն Ծնունդին իրականութիւնն ու իմաստը, որքան որ հոգիի արթնութիւնն ունենան :

Ծնունդը մարդկային ճակատագրին կրած մեծադոյն յեղաշրջումին յիշատակն է, և այդ յեղաշրջումին տեականութեան տօնը:

Այն յայտնութիւնը որ Քրիստոսով եղաւ մարդկութեան՝ հիմնովին փոխեց Աստուծոյ մասին մարդոց ըմբռնումը: Չայն աւելի վերացնելով, աւելի խորացնելով հանդերձ՝ մօտեցուց հուպ մարդոց սիրտերուն: Քրիստոսեան Աստուծոյ մէջ տեսաւ ու կը տեսնէ տիեզերքի խորհուրդին էութիւնը, համագոյքի լինելութեան ծայրագոյն կռուանը, արարածներու գոյութեան ու կեանքին պատճառն և ուղղիչը, ամենասփիւռ ներգաշնակութեան նախախնամողը, մարդոց մեծացման, ազնուացման ու սրբացման յարացոյցը:

Կը տեսնէ նաև միւս կողմէն՝ զորովազութ Հայր մը, ներող ու անյիշանալի խնամակալ մը, դժուարին ուղիներու վրայ մարդոց ձեռքէն բռնող ու առաջ նորդող Աջ մը, սուրբ երջանկութիւն տուող Ուրախարար մը, աստուղ ու պատժող Խրատատու մը: Հաւատացեալը Քրիստոսի, Աստուծոյ Միածին Որդւոյն մէջ կը տեսնէ ազատարար փրկիչ մը, իրեն պէս կնոջմէ ծնած եղբայր մը, կարեկից բարեկամ մը, ներշնչող օրինակ մը, օգնող ձեռք մը, սփոխարար սիրտ մը, մարդուն խոնարհած և անվերապահ վստահութեան արժանի ոյժ մը:

Վերջապէս աստուածայայտնութիւնը Աստուծոյ մարդացման և մարդուն աստուածացման մշտնջենաւորութեան տօնն է:

Ճշմարիտ Քրիստոսեան ճշմարտութիւնը կը վնտռէ. իր ներհայեցութեանց իրականութեանց մասին իր ունեցած համոզութեանով կը պարարէ իր սիրտն ու միտքը: Բայց այն արդիւնքներն ալ, որոնք յառաջ եկան աստուածայայտնութեան հոգեկան աշխարհի մէջ յառաջ բերած յեղաշրջումին հետեւանքով՝ իրեն համար մխիթարանք մը և զօրութիւն մը կը համարէ միանգամայն:

Պատմութեան քիչ շատ ծանօթ եղողներ գիտեն թէ ի՞նչ կացութեան մէջ էր քաղաքակիրթ աշխարհը, երբ աստուածայայտնութեան մեծ յեղաշրջութեան լոյսը սկսաւ պայծառանալ: Հին աստուածները սնանկացած՝ ամենալուրջ մարդոց անտարբերութեան, չրսելու համար ծաղրանքին՝ նշաւակ կը դառնային: Բարոյականը ինկած էր, Լնկերութեան հիմքը կը խախտէին: Տէրը յայտնուեցաւ ու կացութիւնը փրկեց: Յուցուց աշխարհի փրկութեան ու բարձրացման ճանապարհը: Եւ Քրիստոնէական եկեղեցին ի՞նչ յաղթական, ի՞նչ պայծառ, երջանիկ ու վեհ քաղեց այն ճանապարհէն: Նոր Ուղին ի՞նչ կայաններ տարաւ անոր հաւատարիմ՝ զաւակները:

Բայց այսքանը գիտնալ տակաւին չի բաւեր Ծնունդը կենդանի դարձնելու այժմ, մեզի:

Աշխարհն ու աշխարհայինը միշտ լնկած են, հեթանոսական չաստուածները, նոր դարերուն նոր անուններով, միշտ ծաղրանքի արժանի են, ընկերութեան հիմքը միշտ խախուտ են որքան ատեն որ աստուածայայտնութեան լոյսով չեն գիտուիր անոնք, որքան ատեն որ իրենք իրենցմով զիրենք բացատրելու կը յաւակնին:

Եւ հո՞ն է աստուածայայտնութեան հրաշալիքը, որ անիկա միշտ կը փրկէ կացութիւնը, միշտ կը ցուցնէ փրկութեան ու բարձրացման ճանապարհը, միշտ կ'ընէ այդ ճանապարհէն գացողները յաղթական, պայծառ, երջանիկ ու

142-98

(239-98)

20-66

19342 ած

վեհէ նոր Ուղին, որուն հրաշքը բնաւ չհիննալուն մէջ է՝ երանութեան կայանները կը տանի մեզ :

Յեղաշրջում մըն էր աստուածայայտնութիւնը, և է՝ հանապազ. բայց ո՛չ յեղափոխութիւն : Յեղափոխութիւնները մղձաւանջներու և տաղնապներու արդիւնք են . յեղաշրջումը որ չի մարի, որ մէկ անդամուն համար չէ, առողջութեան պայմանն է մարդուն, անոր հոգիին ու մտքին ու սրտին, ինչպէս նաև համագոյքի բովանդակութեան համար :

Աստուածայայտնութիւնը՝ եղած Գրիստոսով, մեր Տիրոջմով, պիտի շարունակէ կատարել իր դերը յաւիտեան :

Աստուածայայտնութեամբ, իր Յնունդով դարձուց Աստուած մեզ մեր մոլոր ուղիէն. պէտք է ամբանալ այն նոր ուղիին վրայ՝ որ միշտ մեր առջեւն է, միշտ նոր հորիզոններ կը բանայ, միշտ կը յայտնէ մեզի Տէրը ինչպէս յայտնեց դարե՛ր առաջ, հովիտներուն, զինք ճանչցող բոլոր մարդերուն, Յովհաննէսին՝ Յորդանանի մէջ, իր առաքեալներուն, ամէնո՛ւն որոնք կրցան տեսնել զինք :

Եւ այն Աստուածը, որ կը յայտնուի՝ մեզի հետ ալ է. ինք հեռո՛ւն կեցած մեզ չի դիտեր. ինք մեզ կը տանի Իրեն : Մեզի հետ է միշտ. Էմմանուէլ կոչուեցաւ Ան :

Անոր յայտնութեամբ՝ Անոր ընկերութեան մէջ է ամէն փրկութիւն, անհատական, ընտանեկան, ընկերային, մարդկային :

1931-ի այս Յնունդին՝ պէտք է ուխտել բանա՛լ մեր աչքերը Անոր Յայտնութեան, ծնիլ անոր հետ, ասլիլ անոր հետ :

ՄՕՐԸ ՎԵՐՔԸ ԶԵ ՍՊԵԱՅԱԾ

(ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՅԻՆ ԵՒ ՀԱՅ ԲՈՂՈՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ)

Ճշմարտապէս սրտի անհուն սեղմումով մըն է որ մարդ կ'ընթեռնու այն Յայտարարութիւնը, զոր բրած է հրապարակաւ Աւետարանական Դաւանութեան Պատգամութեան Ուխտ անունով նորակազմ՝ մարմին մը Գահիրէէն՝ տեղւոյն հայ աւետարանական համայնքին հովիւ Վեր. Հ. Համբարձումեանի «մոլոր ուսուցումներէն» դալթակղած :

Այդ մոլոր ուսուցումները բաղմատեսակ են : «Արդիականութիւն» ընդհանուր անունով կրնայի՛նք բացատրել զայն՝ եթէ այդ բառը ճշգրիտ իմաստ մը բովանդակէր : Յայտարարութիւնը կ'ըսէ, (և մենք անոր չվստահելու պատճառ մը չունինք) թէ Պատուելին կ'ուրանայ ձկն. Գրոց անսխալական հեղին-